

Решение № 277 от 08.05.2024 г. по гр. д. № 1900 / 2023 г. на Върховен касационен съд, 4-то гр. отделение

Чл. 12 ГПК

Чл. 172 ГПК

Чл. 202 ГПК

Чл. 236, ал. 2 ГПК

Чл. 78, ал. 3 ГПК

Чл. 141 ЗПКОНПИ

Чл. 141, ал. 2, т. 2 ЗПКОНПИ

Чл. 142, ал. 2, т. 2 ЗПКОНПИ

Чл. 27, ал. 6, т. 1 ЗСПЗЗ

Чл. 234, ал. 1 НК

Чл. 234, ал. 1, т. 1 НК

Чл. 234, ал. 3 НК

Върховен касационен съд на Република България, Гражданска колегия, Четвърто отделение, в откритото съдебно заседание на тринадесети февруари две хиляди двадесет и четвърта година в състав:

Председател: Веска Райчева

Членове: Геника Михайлова

Анелия Цанова

при секретаря Кристина Първанова разгледа докладваното от съдия Михайлова гр.д. № 1900/2023 г.

Производството е по чл. 290 - 293 ГПК.

До касационно обжалване е допуснато решение № 58/11.01.2023 г. по гр.д. № 1296/2022 г. в частта, с която Софийски апелативен съд, изменяйки решение № 260010/09.03.2022 г. на Окръжен съд – Враца, е отхвърлил исквете на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество (преди Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество) с правна квалификация чл. 141 ЗПКОНПИ (чл. 141 ЗОНПИ) срещу Х. М. Л. и И. С. Л. за отнемане на следното имущество:

1. имот с идентификатор 02912.91.9, стар № 091009, с прилежаща площ 1 701 дка, находящ се в стопански двор в землището на [населено място], ЕКАТТЕ 02912, общ. Криводол, обл. Враца, извън регулация, придобит с договор № 12 за покупко-продажба на недвижим имот държавна земя – частна държавна собственост по чл. 27, ал. 6, т. 1 ЗСПЗЗ (Акт № 191, том 9, рег. № 4173 от 23.06.2015 г.) с пазарна стойност 3 500 лв.;

2. поземлен имот с идентификатор 12259.1010.125 по ККР на [населено място], с адрес [населено място],[жк], с площ на имота 685 кв.м., с трайно ползване: за обект комплекс за битови услуги, заедно с построените в имота: 1. Сграда с идентификатор 12259.1010.125.1 със застроена площ 58 кв.м. на един етаж, с предназначение: сграда за търговия; 2. Сграда с идентификатор 12259.1010.125.2 със застроена площ 8 кв.м., на един етаж, с предназначение: сграда за търговия, а по доказателствен материал: самостоятелен обект „заведение за бърза закуска“, на един етаж, състоящ се от зала за посетители с площ от 24.50 кв.м., микрорухня с площ 22 кв.м., помощно помещение с площ 16.60 кв.м., битов сектор за персонала 6 кв.м., санитарен възел 4.40 кв.м., придобит с нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот № 189/17.10.2014 г., с пазарна стойност 104 900 лв.;

3. самостоятелен обект в сграда, представляващ магазин за платове с идентификатор 12259.1011.77.2.3. със застроена площ по архитектурен проект 41.30 кв.м. и тераса с площ 49.80 кв.м., склад с площ 80.40 кв. м., сервизно помещение с площ 1.70 кв.м., както и S ид. част от стълбище за втория етаж, цялото с площ 13 кв.м. и S ид.ч. от асансьорно помещение, цялото с площ 3.90 кв.м., находящи се на първия етаж в източната страна на двуетажна масивна сграда, офис с площ 15.30 кв.м., помещение секретар-приемна с площ 17.30 кв.м., помещение – счетоводство с площ 18.60 кв.м., склад с площ 15.30 кв.м., помещение –счетоводство с площ 12.30 кв.м., тоалетна с преддверие с площ 3.00 кв.м., S ид.ч. от стълбище за втория етаж, цялото с площ 13.00 кв.м., находящи се на вторния етаж, с идентификатор 12259.1011.77.2.4, в източната страна на двуетажна масивна сграда, или общо разгърната застроена площ за всички помещения 303.50 кв.м., по обяснителна записка от 369.70 кв.м., а по проект от 577.60 кв.м., заедно с отстъпеното право на строеж върху 199.20 кв.м., построена в съсобствен недвижим имот, а именно: сграда с идентификатор 12259.1011.77.2., УПИ VIII-4956, кв. 12 по плана на [населено място], Складова зона, [улица], придобит по постановление за възлагане на недвижим имот от 11.07.2017 г. на ЧСИ Г. Б. по изп.д. № 20137220400851, с пазарна стойност на имота 164 000 лв.;

4. лек автомобил „БМВ“ модел „530 Д“ с рег. [рег.номер на МПС] , дата на първа регистрация 12.10.2005 г., регистриран на 18.12.2013 г., с пазарна стойност на автомобила 7 349 лв.;

5. товарен автомобил „Мерцедес“, модел „Вито“ с рег. [рег.номер на МПС] , дата на първа регистрация 08.08.2006 г., придобит на 03.04.2017 г., с пазарна стойност на автомобила 6 400 лв.;

6. товарен автомобил „Фиат“, модел „Скудо“, с рег. [рег.номер на МПС] , дата на първа регистрация 19.10.2007 г., придобит на 12.01.2018 г., с пазарна стойност на автомобила 5 883 лв. и

7. мотоциклет „Хонда“, модел „ЦБР 250 Р“ с рег. [рег.номер на МПС] , дата на първа регистрация 18.05.2011 г., придобит на 11.05.2018 г., с пазарна стойност 3 319 лв.,

както и в частта, с която са отхвърлени исквете на КПКОНПИ (сега КОНПИ) срещу двамата ответници, квалифицирани в решението по чл. 142, ал. 2, т. 2 ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ) за отнемане на:

1. сумата 3 200.00 лв. – пазарна стойност към датата на продажбата на лек автомобил „Рено“, модел „Еспейс“ с рег. [рег.номер на МПС] , дата на първа регистрация 29.07.2005 г. и

2. сумата 10 449.00 лв. – пазарна стойност към датата на продажбата на лек автомобил „Пежо“, модел „807“ с рег. [рег.номер на МПС] с дата на първа регистрация 29.07.2005 г.

Решението е допуснато до касационно обжалване в тези си части по следните процесуалноправни въпроси: 1. Дали доходи и приходи по смисъла на дефинициите в § 1 ДР ЗПКОНПИ, които имат за източник продажби и доставки в или извън търговски обект, могат да се доказват само със свидетелски показания и с частни удостоверителни документи, съставени от проверяваното лице, които не отговарят на счетоводните стандарти? и 2. Длъжен ли е съдът да оцени заключението на вещото лице, включително да изложи съображения, когато възприема едно заключение, а не кредитира друго?

По първия въпрос настоящият състав намира, че когато ответник по иска по чл. 141 ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ) твърди, че е реализирал доход от извършвани от него търговски продажби и доставки в или извън търговски обект, а твърденията му се

оспорват от КПКОНПИ (сега КОНПИ), той носи доказателствена тежест да докаже твърденията си, което означава да ги подкрепи с писмени доказателства за търговска и данъчна регистрация, разрешителни и счетоводна отчетност, когато такива се изискват от закона, или с други документи, от които се установява извършването на дейността, включително с документи, съставяни от съконтрахенти по търговските сделки. Търговската дейност може да бъде извършвана и без да са спазени нормативните изисквания, включително и без снабдяване с необходимите за извършването ѝ документи, включително когато такива няма съставени или съставените са в нарушение на изискванията за счетоводна отчетност. Това само по себе си не прави получените доходи незаконни по смисъла на ЗПКНОПИ (сега ЗОНПИ) освен в случаите, когато законът изрично забранява извършването на конкретната търговска дейност. На доказване подлежи не търговската дейност, а конкретната дейност, при извършването на която ответникът е получил доходи. При липса на писмени доказателства, както и в случаите, когато съставените такива са в нарушение на изискванията за счетоводна отчетност, е възможно доказването да бъде осъществено и с гласни доказателства. В тези случаи съдът следва да извърши преценка на гласните доказателства с оглед на останалите събрани по делото в установяване на твърденията на ответника за доходи от търговската дейност, като прецени и причината за допуснатите нарушения на изискванията за счетоводна отчетност. В определени случаи ответникът може да установява извършената от него търговска дейност и само с гласни доказателства, като съдът ще трябва да прецени тяхната достоверност въз основа на всички данни по делото, като вземе предвид отношенията между ответника и свидетелите, възможността същите да са възприели фактите по дадените показания, способността им да анализират възприетото, нивото на познанията им, съществуващите между показанията на различните свидетели, а и в самите показания противоречия, тяхната степен на конкретност и други. При това съдът задължително трябва да извърши преценка дали тези показания, включително обсъдени във връзка със съставените документи в нарушение на счетоводната отчетност, са достатъчни, за да може въз основа на тях да направи достоверен извод за получения от дейността брутен доход и за това каква част от него остава за ответника след приспадане на необходимите разходи за нея. Законен доход, по смисъла на ЗОПДНПИ (отм.) и на ЗПКОНПИ, а сега ЗОНПИ, не е целият брутен доход, получен от ответника от търговската дейност, а само този, който се получава след приспадане на необходимите разходи за нея. В случай, че свидетелските показания не са достатъчни да установят тези факти, то съставените документи в нарушение на изискванията на счетоводната отчетност, не могат да докажат получаването на законен доход, който да послужи за придобиване на имущество. Този отговор се основава на установената практика на Върховния касационен съд – напр. решение № 60295/29.03.2022 г. по гр.д. № 3078/2020 г. и решение № 97 /18.05.2018 г. по гр. д. № 3224 /2017 г., все на IV-то ГО. Настоящият състав я споделя, а отговорът не се нуждае от други мотиви.

Отговорът на втория въпрос е положителен и също не се нуждае от други мотиви, доколкото е възприет трайно в практиката на Върховния касационен съд по чл. 202 ГПК, която настоящият състав споделя, – например решение № 241/23.10.2013 г. по гр.д. № 3194/2013 г. I-во ГО, решение № 57/08.05.2013 г. по гр.д. № 7493/2013 г., II-ро ГО, решение № 248/16.11.2015 г. по гр.д. № 1271/2015 г., III-то ГО и много други.

Настоящият състав, като разгледа жалбата на КПКОНПИ и провери обжалваното решение в допуснатите до касационно обжалване части според изискванията на чл. 290, ал. 2 ГПК, я намира основателна поради следните съображения:

Правилно въззивният съд е приел, че съгласно § 5, ал. 2 от ДРЗОНПИ (Нов, обнародван в ДВ бр. 7/19.01.2018 г.), неприключилите проверки и производства пред

съда по ЗОПДНПИ (отм.) се довършват по реда на ЗПКОНПИ, а сега ЗОНПИ. Правилно въззивният съд е приел, че първият ответник е привлечен като обвиняем и с одобрено от наказателния съд споразумение се е признал за виновен в престъпления по чл. 234, ал. 1, т. 1, вр. ал. 1 НК, наложено му е наказание „лишаване от свобода“, чието изтърпяване е отложено за срок от 1 година и 6 месеца, а на основание чл. 234, ал. 3 НК предметът на престъплението е отнет в полза на държавата. Престъпленията по чл. 234, ал. 1, т. 1, вр. ал. 1 НК попада в приложното поле на чл. 108, ал. 1, т. 18 ЗПКОНПИ, споразумението има последиците на влязла в сила присъда (чл. 383, ал. 1 НПК), и престъпленията са обективно годни да генерират доходи от установената по надлежния ред престъпна дейност на проверяваното лице. Вторият ответник е съпруг на първия, свързано лице в смисъла по § 1, т. 15 ДР ЗПКОНПИ, от когото се претендира отнемане на придобито имущество по време на брака. Придобитото и от съпруга в 10-годишния период на проверката 16.10.2008 г. – 16.10.2018 г. се счита за имущество на проверяваното лице (чл. 141, ал. 2, т. 2 ЗПКОНПИ). Така въззивният съд правилно е заключил, че ответниците са надлежно легитимирани по материалното право на отнемане на незаконно имущество, което Комисията е упражнила като процесуален субституент на държавата (чл. 153 ЗПКОНПИ, сега ЗОНПИ).

Правилно въззивният съд е приел, че преди да извърши преценка за законността на доходите, с които ответниците са придобивали имущество в 10-годишния период на проверката, първо следва да изясни има ли значително несъответствие в смисъла по § 1, т. 3 ДР ЗПКОНПИ, сега ЗОНПИ. Значителното несъответствие – онзи размер на несъответствието между имуществото и нетния им доход, превишаващ 150 000 лв., е в основата на обосноваването предположение за незаконност на придобитото (чл. 107, ал. 2 ЗПКОНПИ/ЗОНПИ). Едва след и ако установи такова превишение, е необходимо съдът да изследва: 1) дали е законен доходът, с който имуществото е придобито, и 2) дали конкретното имущество или паричната му равностойност, подлежи на отнемане в полза на държавата.

Правилно въззивният съд е приел, че дефиницията в § 1, т. 4 ЗПКОНПИ в смисъла, разяснен с ТР № 4/18.05.2023 г. по тълк.д. № 4/2021 г. ОСГК на ВКС, включва всяко придобито на възмездно основание имущество през проверявания период, като не участват при определяне размера на несъответствието по § 1, т. 3 ДР ЗПКОНПИ придобитите парични суми, които са преминали през патримониума на ответниците, включително по банковите им сметки, изразходвани са и не са налични в края на периода. С тълкувателното решение се разясни, че когато в проверявания период ответниците са придобили, но са се разпоредили със свое имущество (парите не представляват имущество) по противопоставим на държавата начин, законът не допуска паричните средства, които са получили и които не са налични в края на периода, да бъдат отнети в полза на държавата. Тогава претенцията на Комисията за отнемане в полза на държавата на паричната равностойност е неоснователна, но влагането на придобитите парични средства от разпоредителната сделка, с които в същия период са придобити други активи, е релевантен факт. Когато новопридобитото имущество е на по-висока стойност, то се остойностява в размер на разликата в двете стойности, а когато е придобито на по-ниска стойност, разликата е доход за ответниците в смисъла по § 1, т. 2 ДР ЗПКОНПИ/сега ЗОНПИ.

В решението липсват необходимите мотиви въз основа на кои доказателства и при каква логическа дейност по обсъждането им въззивният съд е приел, че през проверявания период ответниците са придобили имущество на обща стойност 261 431.00 лв. Сумата е посочена в последното прието по делото заключение, зададена е в табличен вид, но въззивният съд в нарушение на чл. 202 ГПК не е обсъдил тази част от заключението във връзка с останалите събрани по делото доказателства – писмените, установяващи придобивните способности, и със заключенията на приетите по делото

съдебно-оценителна експертиза (за имотите) и автотехническа експертиза (за моторните превозни средства). Допуснатото нарушение е съществено поради това, че зададената в табличен вид стойност на придобитото имущество не кореспондира с тези доказателства. Например, имотите, които първият ответник е придобил с постановление за възлагане от 11.07.2017 г., в таблицата са оценени по пазарна стойност – 125 700.00 лв., а не по цената, на която проверяваното лице ги е придобило като купувач от публична продажба – 82 363.60 лв. Моторните превозни средства, придобити в проверявания период, са оценени общо на 69 681.00 лв. Различна е тяхната стойност според заключението на автотехническата експертиза. Допълнително, в решението липсват каквито и да било мотиви, които да изяснят дали е трансформация на имущество. Събраните доказателства сочат, че през проверявания период ответниците са придобили 11 моторни превозни средства, а в края на проверявания период те притежават четири. Допуснатите процесуални нарушения са съществени, защото са причинили неправилното прилагане на § 1, т. 4 ДР ЗПКОНПИ, а с това – и на § 1, т. 3 ДР ЗПКОНПИ/сега ЗОНПИ.

Основателно е и касационното оплакване, че при обсъждане на събраните доказателства в установяване на доходите на ответниците през проверявания период въззивният съд съществено е нарушил чл. 12, чл. 172 и чл. 236, ал. 2 ГПК. Пред въззивния съд е бил пренесен спорът за това дали приходи, доходи и източници на финансиране в смисъла по § 1, т. 2 ДР ЗПКОНПИ/сега ЗОНПИ за първия ответник са следните суми:

- 79 778.70 лв. – доходи от стопанска дейност в хранителен магазин в [населено място],
- 38 445 лв. – доходи от стопанска дейност в сервиз за автоуслуги в [населено място],
- 10 156.50 лв. – доходи от стопанска дейност във фурна за хляб в [населено място];
- 19 945.30 лв. – доходи от продажба на земеделска продукция, дарени от родителите на първия ответник;
- 14 400 лв. – негови доходи от възнаграждения за косене на люцерна;
- 100 000 лв. – доход от заем, предоставен от неговия брат, невърнат в края на периода.

Спорен е бил и въпросът, дали вторият ответник е получил доход за сумата 108 700 лв., дарени от баща му.

По делото е установено, че първият ответник е регистриран като едноличен търговец през 1997 г. В това си качество е осъществявал дейност в хранителния магазин и във фурната за хляб в [населено място], както и в сервиза за автоуслуги в [населено място]. Комисията е възразила, че за да са законни в смисъла на специалния закон доходите от стопанската дейност е следвало те да бъдат осчетоводени, а приетите по делото тетрадки, в които са вписвани приходи от трите търговски обекта, не отговарят на счетоводните стандарти и нямат доказателствено значение (удостоверяват изгодни за първия ответник факти), включително защото не са декларирани. В случая въззивният съд е приел, че първият ответник е реализирал доходи от търговска дейност в трите обекта в периода 16.10.2008 г. – 2010 г., като това се установявало от вписванията в тетрадките, които Комисията не била оспорила своевременно и за верността на които са свидетелствали П. и П.. Своевременно оспорване съгласно чл. 193 ГПК обаче е необходимо, когато по делото са приети официални удостоверителни документи – при оспорване на материалната им доказателствена сила (чл. 179 ГПК), или когато се оспорва авторството на представен

по делото документ, подписан от насрещната страна. В случая, тетрадките отразяват брутен доход от търговска дейност в трите обекта, изготвени са в нарушение на счетоводните стандарти, а с оспорването им Комисията е възразила, че първият ответник не е реализирал никакви доходи от тази дейност. Така доказателственото значение на частните удостоверителни документи, съдържащи изгодни за проверяваното лице факти, въззивният съд е бил длъжен да обсъди във връзка с показанията на тези свидетели. В обжалваното решение свидетелските им показания са възпроизведени, но не са анализирани, така както бе разяснено с отговора на първия въпрос.

Изводът, че първият ответник е формирал и доходи от продажба на земеделска продукция и от възнаграждения за труд от косене на люцерна, въззивният съд е базирал на заключението агротехническата експертиза. Вещото лице е обяснило, че не може да даде заключение дали родителите на първия ответник действително са му дарили приходите си от продажба на земеделска продукция и дали първият ответник действително е извършил земеделската дейност, респ. дали е получил възнаграждения за труд от нея. По делото е прието и заключение на ветеринарномедицинска експертиза за брутни доходи от мед, мляко и продажба на отглеждани животни. В решението обаче отново са възпроизведени показанията на свидетелите В. И. (майка на първия ответник) – за дарените приходи от продажба на земеделска продукция и от продажбата на мед, мляко и на отглеждани селскостопански животни, както и показанията на свидетелите К., Ц. и Ц., но липсват мотиви, защо въззивният съд кредитира изцяло тези заключения, а приема показанията на тези свидетели за достоверни. В нарушение на чл. 172 ГПК въззивният съд не е обсъдил показанията на майката на първия свидетел във връзка с останалите събрани, например с тези на свидетеля Е. Л. (брат на първия ответник). Той е дал показания, че е в добри отношения със своите родители, че той и семейството му са полагали съвместно с тях труд и грижи за отглежданите селскостопански животни. В решението не е изяснено дали е житейски правдоподобно родителите да даряват всичките си доходи от дейността си на земеделски производители и животновъди само на единия си син/на първия ответник. Не е и обсъдено заключението на ветеринарномедицинската експертиза.

Изводът, че първият ответник е получил по дарение сумата 100 000 лв. от своя брат и от неговата съпруга (от снаха си) и това е негов доход в смисъла по § 1, т. 2 ДР ЗПКОНПИ/сега ЗОНПИ, въззивният съд е базирал на гласните доказателства, събрани чрез разпита на свидетеля Е. Л.. Той е дал показания, че той и неговата съпруга са знаели, че по пълномощие през 2014 г. първият ответник е изтеглил от банковите им сметки две суми от по 50 000 лв. За изтеглените суми по делото са събрани писмени доказателства. Л. е свидетелствал да е знаел, че брат му се е нуждае от средства за закупуване на сгради (имотите по договора за покупко-продажба по н.а. №189/17.10.2014 г.), както и че двамата са се разбрали да върне изтеглените парични средства, когато има възможност, а до момента свидетелят Л. не си ги бил поискал. Въззивният съд отново само е възпроизвел свидетелските показания, без да изложи мотиви, защо приема, че задължението на първия ответник към неговия брат и към снаха му за предаване на всичко, което е получил в изпълнение на поръчката/по пълномощие (чл. 284, ал. 2 ЗЗД), е новирано в задължение за връщане на заем (чл. 107, вр. чл. 240 ЗЗД), включително дали това е възможно и за двете изтеглени суми от по 50 000 лв. по съглашение между първия ответник и неговия брат, но не и със снаха му/с другия доверител/упълномощител. В решението липсват и мотивите, които изисква разпоредбата на чл. 172 ГПК, включително като се съобрази, че достоверността на така събраните гласни доказателства въззивният съд е бил длъжен да обсъди във връзка с други показания на свидетеля Л.. Той е свидетелствал, че по

същото време с неговата съпруга са преустановили земеделската си дейност, заминали са да работят в Австрия, но поради неоправдани финансови очаквания, са се завърнали бързо в Родината, а двамата им синове – на 22 и 27 години, са напуснали дома им в [населено място] и са се установили в [населено място], а жилищните им нужди са нерешени. Въззивният съд е спестил мотиви, дали е достоверно свидетелят Л. и неговата съпруга да дарят на първия ответник значителните средства от банковите си сметки в период, в който самите те и синовете им са финансово затруднени.

Въззивният съд е приел също, че свидетелят Ц. (баща на втория ответник) е дарил на дъщеря си общата сума 108 000 лв. За тези средства по делото са представени три разходни касови ордери № 1/01.03.2013 г., № 2/15.04.2014 г. и № 3/07.07.2016 г. Според вписаното в тях, средствата са й предоставени като представител на „Ем Ви Екс“ ЕООД. По делото е приет ревизионен акт от 22.05.2019 г. за извършена насрещна проверка на контролираното от втория ответник дружество. В ревизионния акт са цитирани три протокола за взети решения от общото събрание на това дружество - от 01.03.2013 г., от 15.04.2014 г. и от 07.07.2016 г., според които съдружникът/вторият ответник се задължава да внесе суми в същите размери, като тези по трите РКО, за да подпомогне дейността на „Ем Ви Екс“ ЕООД. Така изводът на въззивния съд за извършено дарение, респ. за доход на втория ответник от дарени от баща й средства, противоречи на писмените доказателства.

В обобщение, необоснован и при допуснатите съществени процесуални нарушения поради спестения, респ. извършен в нарушение на чл. 172, чл. 12 и чл. 236, ал. 2 ГПК анализ на събраните по делото доказателства, е изводът на въззивния съд, че оспорените от Комисията доходи, посочени по-горе, са реализирани от двамата ответници. Необоснован и в нарушение на чл. 202 ГПК е и изводът на въззивния съд, че следва да кредитира този вариант на последното прието по делото заключение, според който в проверявания период ответниците са придобили общо имущество на стойност 261 431 лв., като нетният им доход възлиза на сумата 345 140.82 лв. = 471 582.28 лв. (доходи, приходи и източници на финансиране, включително оспорените от Комисията) – 126 441.46 лв. (размер на извършените обичайни и извънредни разходи от проверяваното лице и неговото семейство, неоспорени от Комисията). В нарушение на материалния закон е и крайният извод в обжалваното решение, че не само няма значително несъответствие в смисъла по § 1, т. 3 ДР ЗПКОНПИ/ сега ЗОНПИ, налице е остатък на парични средства в размер на сумата 83 709.82 лв., а са неоснователни исквете за отнемане в полза на държавата на имотите и на моторните превозни средства, придобити от ответниците през проверявания период и притежавани от тях към края на периода.

Поради това и с оглед по чл. 293 ГПК обжалваното решение следва да бъде отменено от касационната инстанция, а делото да бъде върнато на друг състав на въззивния съд, който да извърши необходимите съдопроизводствени действия – да определи размера на несъответствието в смисъла по § 1, т. 3 ДР ЗОНПИ и при извод, че е значително, да извърши преценка за законността на доходите за придобитите имущества, които Законът допуска да бъдат отнети в полза на държавата – имотите и моторните превозни средства.

Касационната инстанция е длъжна да потвърди обжалваното решение в частта, с която са отхвърлени исквете за отнемане в полза на държавата на сумите 3 200 лв. – пазарна стойност на лекия автомобил „Рено“, модел „Еспейс“ и 10 449.00 лв. – пазарна стойност на лекия автомобил „Пежо“, модел „807“. С тях първият ответник се е разпоредил по противопоставим на държавата начин – продал ги е съответно на 27.02.2018 г. и на 24.07.2014 г. В края на проверявания период паричните средства от продажбата им не са налични. При новото разглеждане на делото въззивният съд

следва да изясни, дали тези средства са трансформирани в множеството активи, придобити от ответниците в проверявания период (ТР № 4/08.05.2023 г. по тълк.д. № 4/2021 г. ОСГТК на ВКС).

Въззивното решение следва да се отмени в частта по разноските и държавните такси.

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК в тежест на Комисията следва да се възложат тези, които ответниците са направили за общата сума 26 000 лв., заплащайки уговорените адвокатски възнаграждения за трите инстанции. Съразмерно на отхвърлените искиове - с недопуснатата до касационно обжалване част от въззивното решение и с касационното решение, Комисията следва да им възстанови сумата 4 567.71 лв.

Съгласно чл. 294, ал. 2 ГПК при новото разглеждане на делото въззивният съд ще определи отговорността на страните за останалите извършени от тях разноски. Всички те са по събиране на доказателства за релевантните факти, които тепърва въззивният съд е длъжен да изясни – депозити по допуснатите и изслушани по делото експертизи. Така частната жалба срещу определението по чл. 248 ГПК, с което въззивният съд е изменил своето решение в частта по разноските, остава без предмет.

На основание чл. 157, ал. 2 ГПК Комисията следва да заплати в полза на бюджета на Върховния касационен съд държавни такси, определени според отхвърлените искиове, както следва: 2 340.53 лв. – за разглеждането им от първата инстанция, 1 170.26 лв. – от втората и 1 170.26 лв. – от третата.

При тези мотиви, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ решение № 58/11.01.2023 г. по гр.д. № 1296/2022 г. на Софийски апелативен съд в частта, с която са отхвърлени исковите на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество (преди Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество) с правна квалификация чл. 141 ЗПКОНПИ (чл. 141 ЗОНПИ) срещу Х. М. Л. и И. С. Л. за отнемане на следното имущество:

1. имот с идентификатор 02912.91.9, стар № 091009, с прилежаща площ 1 701 дка, находящ се в стопански двор в землището на [населено място], ЕКАТТЕ 02912, общ. Криводол, обл. Враца, извън регулация, придобит с договор № 12 за покупко-продажба на недвижим имот държавна земя – частна държавна собственост по чл. 27, ал. 6, т. 1 ЗСПЗЗ (Акт № 191, том 9, рег. № 4173 от 23.06.2015 г.);

2. поземлен имот с идентификатор 12259.1010.125 по ККР на [населено място], с адрес [населено място],[жк], с площ на имота 685 кв.м., с трайно ползване: за обект комплекс за битови услуги, заедно с построените в имота: 1. Сграда с идентификатор 12259.1010.125.1 със застроена площ 58 кв.м. на един етаж, с предназначение: сграда за търговия; 2. Сграда с идентификатор 12259.1010.125.2 със застроена площ 8 кв.м., на един етаж, с предназначение: сграда за търговия, а по доказателствен материал: самостоятелен обект „заведение за бърза закуска“, на един етаж, състоящ се от зала за посетители с площ от 24.50 кв.м., микрорухня с площ 22 кв.м., помощно помещение с площ 16.60 кв.м., битов сектор за персонала 6 кв.м., санитарен възел 4.40 кв.м., придобит с нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот № 189/17.10.2014 г.);

3. самостоятелен обект в сграда, представляващ магазин за платове с идентификатор 12259.1011.77.2.3. със застроена площ по архитектурен проект 41.30 кв.м. и тераса с площ 49.80 кв.м., склад с площ 80.40 кв. м., сервизно помещение с

площ 1.70 кв.м., както и S ид. част от стълбище за втория етаж, цялото с площ 13 кв.м. и S ид.ч. от асансьорно помещение, цялото с площ 3.90 кв.м., находящи се на първия етаж в източната страна на двуетажна масивна сграда, офис с площ 15.30 кв.м., помещение секретар-приемна с площ 17.30 кв.м., помещение – счетоводство с площ 18.60 кв.м., склад с площ 15.30 кв.м., помещение –счетоводство с площ 12.30 кв.м., тоалетна с предверие с площ 3.00 кв.м., S ид.ч. от стълбище за втория етаж, цялото с площ 13.00 кв.м., находящи се на вторния етаж, с идентификатор 12259.1011.77.2.4, в източната страна на двуетажна масивна сграда, или общо разгърнатата застроена площ за всички помещения 303.50 кв.м., по обяснителна записка от 369.70 кв.м., а по проект от 577.60 кв.м., заедно с отстъпеното право на строеж върху 199.20 кв.м., построена в съсобствен недвижим имот, а именно: сграда с идентификатор 12259.1011.77.2., УПИ VIII-4956, кв. 12 по плана на [населено място], Складова зона, [улица], придобит по постановление за възлагане на недвижим имот от 11.07.2017 г. на ЧСИ Г. Б. по изп.д. № 20137220400851;

4. лек автомобил „БМВ“ модел „530 Д“ с рег. [рег.номер на МПС] , дата на първа регистрация 12.10.2005 г., регистриран на 18.12.2013 г.;

5. товарен автомобил „Мерцедес“, модел „Вито“ с рег. [рег.номер на МПС] , дата на първа регистрация 08.08.2006 г., придобит на 03.04.2017 г.;

6. товарен автомобил „Фиат“, модел „Скудо“, с рег. [рег.номер на МПС] , дата на първа регистрация 19.10.2007 г., придобит на 12.01.2018 г. и

7. мотоциклет „Хонда“, модел „ЦБР 250 Р“ с рег. [рег.номер на МПС] , дата на първа регистрация 18.05.2011 г., придобит на 11.05.2018 г., както и в частта по разностите.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане на тези иски от друг състав на Софийския апелативен съд.

ОСТАВЯ В СИЛА решението в частта, с която са отхвърлени исковите, предявени от КПКОНПИ (сега КОНПИ) срещу Х. М. Л. и И. С. Л., квалифицирани по чл. 142, ал. 2, т. 2 ЗПКОНПИ (сега ЗОНПИ), за отнемане на:

1. сумата 3 200.00 лв. – пазарна стойност към датата на продажбата на лек автомобил „Рено“, модел „Еспейс“ с рег. [рег.номер на МПС] , дата на първа регистрация 29.07.2005 г. и

2. сумата 10 449.00 лв. – пазарна стойност към датата на продажбата на лек автомобил „Пежо“, модел „807“ с рег. [рег.номер на МПС] с дата на първа регистрация 29.07.2005 г.

ОСЪЖДА Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество да заплати на Х. М. Л. ЕГН [ЕГН] и на И. С. Л. ЕГН [ЕГН] на основание чл. 78, ал. 3 ГПК сумата 4 567.71 лв. – разности по делото, изразени в заплатеното адвокатско възнаграждение пред трите инстанции, съразмерно на отхвърлената част от исковите.

ОСЪЖДА Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество да заплати в полза на бюджета на Върховния касационен съд 4 681.05 лв. – държавни такси за разглеждането на отхвърлените иски от трите инстанции.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ частната жалба на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество срещу определение № 557/28.02.2023 г. по гр.д. № 1296/2022 г. на Софийски апелативен съд.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1. 2.